

JANE AUSTEN • Gençlik Eserleri

Juvenilia

© Sonsöz: Juliet McMaster, “Young Jane Austen: Author”,
A Companion to Jane Austen, Wiley-Blackwell, 2011.

İletişim Yayınları 2305 • İletişim Klasikleri 96

ISBN-13: 978-975-05-1928-4

© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2016, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Emrah Serdan, Güneş Akkor, Barış Özkul

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Thomas Gainsborough,

“Sanatçının Kızlarının Portresi”, 1760

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Ayla Duru Karadağ

BASKI ve CLT Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3

Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JANE AUSTEN

Gençlik Eserleri

Juvenilia

ÇEVİREN *Rânâ Tekcan*

HENRY AUSTEN'İN ÖNSÖZÜ
VE JULIET MCMASTER'İN SONSÖZÜYLE

JANE AUSTEN 16 Aralık 1775'te toprak sahibi sınıfa mensup bir taşra rahibinin kızı olarak Steventon'da dünyaya geldi. Altı erkek kardeşi ve hayatı boyunca en yakın dostu ve sırdaşı olan kız kardeşi Cassandra ile birlikte geniş bir ailede büyüdü. On bir yaşından on yedi yaşına kadar tuttuğu defterleri *Gençlik Eserleri*'ni oluşturur; ne kadar geniş bir edebi dağarcığı olduğu, bu kısa eserlerin, resmî tarihyazım üslubunu, dönemin romanlarını ve zevkini alaya almasından bellidir. Babasının emekliliğine kadar aynı Güney İngiltere kasabasında yaşayan Austen, 1801'de bir mesire kenti olan Bath'a yerleşti. 1805'te babasının ölümünden sonra annesiyle birlikte çeşitli yerlerde kaldılar ve nihayet 1809'da Chawton, Hampshire'a geldiler. Austen hayatı boyunca yazmasına rağmen hem kitaplarını sürekli elden geçirdiği, hem de babası ve kardeşleri aracılığıyla yayıncılara gönderdiğinde reddedildiği için eserleri geç yayımlanabilmiş bir yazardır. Hayatı boyunca yalnız dört eseri okurlara ulaşmıştır: *Sağduyu ve Duyarlılık* (1811), *Gurur ve Önyargı* (1813), *Mansfield Park* (1814) ve *Emma* (1815). Austen, ufacık bir fildişi parçası üzerine küçük bir fırçayla resim yapmaya benzettiği hikâyeciliğine güven duymasa da, ismini geçirmedeği kitapları çok okundu ve beğeni gördü; Prens George bir aracı yoluyla *Emma*'nın kendisine ithaf edilmesini bile istemişti. Austen, çevresindeki erkeklerden ilgi görmüş olmasına ve evlenme teklifleri almasına rağmen hiç evlenmedi. 1817'de sağlığı kötüleşmeye başladığında, doktorunun yakınında olmak için kardeşi Cassandra ile birlikte Winchester'a gitti. Durumu hızla kötüleştiği için, burada başladığı *The Watsons* romanını yarıda bırakmak zorunda kaldı. Jane Austen, 18 Temmuz 1817'de hızla ilerleyen bir hastalığın ardından hayata gözlerini yumdu; cenazesi Winchester Katedrali'ne defnedildi. Ölümünden sonraki yıl *Northanger Manastırı* ve *Ikna* isimli iki romanı ağabeyi Henry Austen'in kardeşinin hayatına dair kısa notlarıyla yayımlandı. Bu sayede, önceki romanların da Jane Austen'a ait olduğu tüm okurlarına duyurulmuş oldu. Jane Austen'ın bütün incelikleri, görgü kuralları ve kendine özgü kültürüyle anlattığı Sanayi Devrimi öncesi "Regency dönemi" hayatı, 19. yüzyılın hızlı değişimi içinde geride çok az şey bırakarak yok oldu. Bu yüzden romanları, kaybolan bir dünyadan geriye kalan tatlı andaçlar gibidir.

İÇİNDEKİLER

KİTABA DAİR GÖRSELLER	7
KRONOLOJİ	13
ÖNSÖZ	
YAZARIN HAYATINA DAİR BİR YAZI / HENRY AUSTEN	21

Gençlik Eserleri

Birinci Cilt	29
<i>Frederick ve Elfrida</i>	31
<i>Jack ve Alice</i>	41
<i>Edgar ve Emma</i>	59
<i>Henry ve Eliza</i>	63
<i>Mr Harley'in Maceraları</i>	71
<i>Sir William Mountague</i>	73
<i>Mr Clifford'un Hatıraları</i>	75

<i>Güzel Cassandra</i>	77
<i>Amelia Webster</i>	81
<i>Ziyaret</i>	85
<i>Muamma</i>	91
<i>Üç Kız Kardeş</i>	95
<i>Ayrı Ayrı Parçalar</i>	111
<i>Merhamete Kaside</i>	115
İkinci Cilt	117
<i>Aşk ve Dostluk</i>	119
<i>Lesley Şatosu</i>	153
<i>İngiltere Tarihi</i>	183
<i>Bir Grup Mektup-</i>	195
<i>Kadın Filozof -</i>	217
<i>Bir Komedinin İlk Perdesi-</i>	221
Sağduyusuna Üstün Gelen Duygulara Kapılıp Kalbinin Onaylamadığı Hatalara Düşen Genç Bir Hanımın Mektubu	225
<i>Galler'de Bir Gezi-</i>	227
<i>Bir Hikâye</i>	229
Üçüncü Cilt	231
<i>Evelyn</i>	233
<i>Catherine, ya da Çardak</i>	243
SONSÖZ	
GENÇ JANE AUSTEN: BİR KALEM / JULIET MCMMASTER	289

- "Catherine, ya da Çardak"ın ilk sayfası (üstte).
- Gençlik Eserleri'nin temiz nüshalarının "İkinci Cilt"inin içindekiler sayfası (ortada).
- "İngiltere Tarihi"nin ilk sayfası (altta).

Catherine
~~1744~~, or the Power

Catherine

have had before her, the misfortune, as many humis
was very young, and of being brought up under the
care of a Merciful Aunt, who while she tenderly
loved her, watched over her conduct with so severe
: bringing a severity, as to give her it very doubtful
to many people, and to ~~her~~ amongst the rest
whether she loved her or not. She had frequently
been deprived of a real pleasure through this jealous
Catherine had been sometimes obliged to relinquish
a Ball because
Dance with
in presence
Officer was to be there, or to
her own Aunt's introduction
her own Choice. But her
good, and not easily de-
such a friend cavity de-
only be damped by
his. Besides this

Ea dono mei Patris

Contents

Love and Friendship
Lesley-Letter
The History of England
Collection of Letters - -
Scenes

The History of England
from the reign of
Henry the 4.th
to the death of
Charles the 1.st

By a partial, prejudic'd, & ignorant Historian.

To Miss Austen eldest daughter of the Rev.
George Austen, this work is inscribed with
all due respect by

The Author

M. B. True with the very few Dates in
this History.

Frederic ve Elfrida

BİR ROMAN

Miss Lloyd'a

Sevgili Martha'm

Müslin pelerinini dikmeyi bitirerek kendisine gösterdiğin cömertliğe duyduğu minnettarlığın ufak bir ifadesi olarak arkadaşının bu küçük eseri sana sunmasına izin ver.

Yazar

BİRİNCİ BÖLÜM

Elfrida'nın amcası Frederic'in babasıydı; diğer bir deyişle, baba tarafından birinci derece kuzenlerdi.

Aynı gün doğup aynı eğitimi aldıklarından, birbirlerine sıradan kibarlığın ötesinde bir yakınlık hissetmeleri hiç de şaşırtıcı değildi. Birbirlerini gerçekten seviyorlardı, ama sevdikleri kişiye ya da bir başkasına bu bağılıklarını itiraf ederek terbiye sınırlarını aşmamaya kararlıydılar.

İkisi de aşırı güzeldi, üstelik çok benzedikleri için onları ayırt edebilen pek fazla kimse çıkmıyordu. Hatta en ya-

kın dostları bile ayırt edilmelerine yarayacak bir özellik göstermiyordu, yüz şekli, göz rengi, burun uzunluğu ve cilt rengi hariç.

Elfrida'nın yakın bir arkadaşı vardı; teyzelerinden birini ziyarete gittiğinde ona şu mektubu yazdı:

Miss Drummond'a

“Sevgili Charlotte

Mrs Williamson'da kaldığın süre zarfında bana yüzüme yakışacak yeni ve moda'ya uygun bir şapka alabilirsen minnettar olurum.

E. Falknor”

Herkesin dileğini yerine getirmek isteyen biri olan Charlotte, geri döndüğünde arkadaşına şapkayı getirdi ve böylece bu küçük macera iki tarafın da memnuniyetiyle sonuçlandı.

Charlotte, Crankhumdunberry'ye (babası bu şirin köyün rahibiydi) döndüğünde, Frederic ve Elfrida tarafından büyük neşeyle karşılandı; her ikisi de ayrı ayrı Charlotte'u bağışlarına bastıktan sonra rahip evinden başlayıp rengarenk çiçeklerle minelenmiş ve Tempé Vadisi'nden bir yeraltı geçidi vasıtasıyla gelen çağiltılı dereyle sulanmış yemyeşil çimenliğe uzanan Kavaklı Bahçe'de bir yürüyüş yapmayı önerdiler.

Bu bahçede daha henüz dokuz saat kalmışlardı ki, birden çok güzel bir sesin şu dizeleri şakıdığını duymak onlar için hoş bir sürpriz oldu.

Şarkı

O iblis bana âşıkı

Bir zamanlar öyle sandım ve inandım

Ama şimdi âşık olmadığı ortaya çıktı

Korkarım kandım, aldandım.

Dizeler bittiğinde bahçenin bir köşesini dönmekteydiler, tam o sırada kol kola girmiş iki zarif genç hanım gördüler. Hanımlar onları fark eder etmez başka bir yola sapıp gözden kayboldular.

İKİNCİ BÖLÜM

Elfrida ve arkadaşları onların Green kardeşler ya da Mrs Jackson'la kızı olmadıklarını anlamışlardı, böyle birdenbire ortaya çıkmalarına ne kadar şaşırıldıklarını söylemeden edemediler; ama sonunda bahçenin yakınlarındaki eve yeni bir ailenin taşındığını hatırlayınca, haklı olarak, bu ailenin mensubu olduklarını düşündüler ve bu iki sevimli ve kıymetli kızla bir an evvel tanışmak için eve koştular.

Kararları doğrultusunda, hemen o akşamüstü Mrs Fitzroy ve iki kızına saygılarını sunmaya gittiler. Yapma çiçek dallarıyla süslenmiş zarif giyinme odasına buyur edildiklerinde genç hanımların büyüğü olan Jezalinda'nın çekici görünüşüne ve güzelliğine çarpıldılar; ama oturalı henüz birkaç dakika bile olmadan sevimli Rebecca'nın sohbetindeki muhteşem nükte ve cazibeden öylesine büyülendiler ki hep birlikte ayağa fırlayıp haykırdılar.

“Tatlı ve aşırı cazip güzel, hayal gücünün zihinde canlandıramayacağı, kalemin tasvir edemeyeceği kadar korkunç şaşılığına, yağlı buklelerine ve kamburuna rağmen, aklının cazip nitelikleri karşısında mest olduğumu ifade etmeden duramayacağım – bu nitelikler, seni ilk defa gören misafirin kapılacağı dehşeti ziyadesiyle telafi ediyor.”

“Hint ve İngiliz müslinlerinin çeşitli üstünlükleri konusunda soylu biçimde ifade ettiğin görüşlerin ve gayet akla yakın bir şekilde ilkini tercih etmen, bende öyle hayranlık uyandırdı ki, bu hayranlığın ne düzeyde olduğunu sana ancak, neredeyse benim kendime duyduğum hayranlığa eş ol-

duğunu söyleyerek anlatabilirim.”

Sonra sevimli ve mahcubiyetten yüzü kızarmış Rebecca'ya derin bir reverans yaparak odadan çıktılar ve eve koştular.

O günden sonra, Fitzroy, Drummond ve Falknor aileleri arasındaki yakınlık giderek arttı ve öyle bir düzeye geldi ki, en ufak bir tahrikte hiç tereddüt etmeden birbirlerini candan aşağı tekmeler oldular.

Bu güllük gülistanlık zaman içinde büyük Miss Fitzroy arabacıyla kaçtı ve sevimli Rebecca Buckinghamshireli yüzbaşı Roger'dan evlenme teklifi aldı.

Mrs Fitzroy genç çiftin yaşları sebebiyle bu ilişkiyi onaylamadı, Rebecca henüz 36 yaşındaydı, Yüzbaşı Roger ise 63'ten biraz büyüktü. Bu itiraza bayun eğip epey büyüycene kadar beklemeye karar verdiler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bu sırada Frederic'in anne ve babası Elfrida'nın anne ve babasına iki gencin bir araya gelmesini teklif etti, teklif memnuniyetle kabul edilince, düğün kıyafetleri satın alındı ve düğün gününün belirlenmesinden başka yapacak iş kalmadı.

Güzel Charlotte'a gelince, teyzesine bir ziyaret daha yapması için çok ısrar edilince, daveti kabul etmeye karar verdi ve Rebecca'ya veda etmek için Mrs Fitzroy'lara gitti. Rebecca'yı yapıştırma benlerle, pudra, pomat ve boyayla çevrilmiş buldu; bunlarla yüzünün doğal çirkinliğini gizlemek için boşuboşuna çabalıyordu.

“Kaderimde teyzemle geçirmem gereken iki hafta olduğu için sana veda etmeye geldim tatlı Rebecca'm. İnan bu ayrılık bana acı veriyor, ama maalesef senin şu anda yaptığın makyaj kadar gerekli.”

“Doğrusunu söylemem gerekirse, canım,” diye cevap verdi Rebecca, “son zamanlarda yanaklarımın renginin yüzü-

mün geri kalanına uymadığı fikrine kapıldım (belki de sepezsiz yere), bu yüzden, gördüğün gibi, beyaz ve kırmızı boya kullanmaya başladım. Başka bir durumda olsam kullanmaya tenezzül etmezdim çünkü yapaylıktan nefret ederim.”

Arkadaşının ne dediğini gayet iyi anlayan Charlotte, ona istediğini vermeyi reddetmeyecek kadar iyi huylu ve nazikti – bir kompliman. Böylece çok iyi iki dost olarak ayrıldılar.

Yüreği kederle ve gözleri yaşla dolu olarak kendisini arkadaşlarından ve evinden uzaklaştıracak olan güzel arabaya bindi, ama ne kadar üzgün olursa olsun, evine ne kadar tuhaf ve değişik bir şekilde döneceğini hayal bile edemezdi.

Mrs Williamson’un yaşadığı yer olan Londra şehrine girerken, akıllara durgunluk verecek kadar aptal olan arabacı, en ufak bir utanç ya da pişmanlık duymadan, kimse kendisine söylemediği için şehrin neresine gitmesi gerektiğini bilmediğini söyledi.

Daha önce herkesin isteğini yerine getirme huyundan bahsettiğimiz Charlotte, büyük bir lütuf ve yumuşak başlılıkla Portland Place’e gitmesini söyledi, arabacı da denileni yaptı ve Charlotte çok geçmeden kendisini teyzesinin şefkatli kollarında buldu.

Her zamanki gibi, gayet sevgi dolu bir biçimde tek bir koltuğa oturmuşlardı ki, aniden kapı açıldı ve içeri solgun yüzlü, eski pembe paltolu yaşlı bir beyefendi girdi, biraz bilerek biraz da güçsüzlükten güzel Charlotte’un ayaklarının dibine serilip hem ona bağlılığını ilan etti ve çok dokunaklı bir şekilde merhamet diledi.

Kimseyi mutsuz etmeye dayanamayan Charlotte, onun karısı olmayı kabul etti; bunun üzerine beyefendi odayı terk etti ve etraf sessizliğe büründü.

Fakat bu sessizlik kısa sürdü, çünkü kapı ikinci kez açıldığında içeri yeni mavi paltolu, genç ve yakışıklı bir beyefendi girdi ve güzel Charlotte’a kur yapabilmek için yalvardı.

İkinci yabancınn görünüşünde Charlotte'u onun hakkında olumlu düşünmeye iten bir şeyler vardı, tıpkı ilkinin görünüşünde olduğu gibi: Nedenini bilmiyordu ama öyleydi işte.

Bu düşüncesine ve herkesi memnun etme eğilimine uyarak ertesi sabah eşi olmayı kabul etti, delikanlı izin isteyerek ayrıldı ve iki hanımefendi körpe bir tavşan yavrusu, bir çift keklik, üç sülün ve bir düzine güvercin yemek üzere sofraya oturdular.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kabul ettiği çifte nişanlılık Charlotte'un ancak sabah aklına geldi; ama aklına gelince de, yaptığı aptallık zihninde öyle kuvvetli bir etki yarattı ki, daha büyük bir aptallık yapmaya karar verip kendini teyzesinin Portland Place'deki bahçesinden geçen derin dereye attı.

Crankhumdunberry'ye kadar süzüldü, orada karaya çıkarılıp gömüldü; Frederic, Elfrida ve Rebecca mezarına şu kitabeyi yazdılar.

Kitabe

Burada yatan arkadaşımız söz verip

Evleneceğine iki kişiyle

Attı tatlı bedenini ve güzel yüzünü

Portland Place'den geçen dereye

Güzel olduğu kadar dokunaklı bu satırlar oradan geçenler tarafından gözyaşı selleri akıtılmadan asla okunamadı; eğer sende de aynı hissi yaratmıyorlarsa, okur, onları okumaya layık değilsin demektir.

Frederic ve Elfrida merhum arkadaşları için son vazifelerini yerine getirdikten sonra, Yüzbaşı Roger ve Rebecca'yla

birlikte Mrs Fitzroy'un evine geri dönüler, hep beraber kendilerini ayaklarının dibine atıp ona şöyle hitap ettiler.

"Madam,"

"Tatlı Yüzbaşı Roger sevimli Rebecca'yla ilk görüşmeye başladığında, tarafların genç yaşları sebebiyle bu birlikteliğe sadece siz karşı çıktınız. Bu itiraz artık geçerli olamaz, yüzbaşı konuyu size ilk açtığından bu yana hem yedi gün, hem de güzel Charlotte geçip gitti."

"Birleşmelerine razı olursanız, Madam, ödül olarak, sağ elimde tuttuğum bu amonyak ruhu şişesi sonsuza dek sizin olacak, bir daha asla geri istemeyeceğim. Ama üç gün içinde ellerini birleştirmeyi reddederseniz, sol elimde tuttuğum bu hançer kalbinizin kanına bulanacak."

"O halde konuşun, madam, hem onların kaderini ve hem de kendi kaderinizi tayin edin."

Böylesine yumuşak ve tatlı bir ikna istenilen etkiyi yaratmakta gecikmedi. Aldıkları cevap şöyledi.

"Sevgili genç dostlarım,"

"Ortaya koyduğunuz tez karşı koyulamayacak kadar adil ve güzel ifade edilmiş bir tez; Rebecca, üç gün içinde yüzbaşıyla evleneceksin."

Bu fevkalade tatmin edici cevap herkes tarafından sevinçle karşılandı; artık herkes birbiriyle barıştığı için, Yüzbaşı Roger Rebecca'dan bir şarkı söylemesini rica etti, bu ricaya karşılık Rebecca çok fena nezle olduğunu özellikle belirttiikten sonra şu şarkıyı söyledi.

Şarkı

*Croydon panayıra gittiğinde
Bess için kırmızı bir kurdele aldı,
O da saçına kurdeleyi takınca
Bakın ne kadar şıklaştı.*